

Rebstrup Uldspinderi / Rebstrup Nedre mølle

Af Bent Ebdrup Pedersen

Rebstrup Uldspinderi med de i 1954 anlagte fiske-damme, foto 1957

Indtil midten af 1900-tallet var der to vandmøller i Rebstrup, den øvre og den nedre. Dette skrift handler om Rebstrup Nedre Mølle. Lokalkendte kender stedet som Rebstrup Uldspinderi eller blot "Spinderiet". Dette gælder nok især den ældste generation. Lidt yngre kender måske stedet som dambruget Rebstrup Damkultur.

Nutidens adresse er Trængstrupvej 67, 9541 Suldrup.

1844. Lejekontrakt gældende til umindelige tider

Historien om møllens tilblivelse er knyttet til den anden mølle i Rebstrup: Rebstrup Mølle eller Øvre Mølle, som lå nede i "Mølhulen", Trængstrupvej 76. Rebstrup Mølle har med sikkerhed eksisteret som mølle siden 1660'erne. Man kan læse mere om Rebstrup Møllens historie i skriftet: Rebstrup Vandmølle af Irene Fjelsted (Særtryk af: Fra Himmerland og Kær herred. 1989 på Lokalhistorisk Arkiv i Øster Hornum).

I 1844 erhvervede ejeren af Rebstrup Vandmølle, Jens Nielsen Søndergaard, tilladelse til at opføre endnu en vandmølle i en afstand "af ikke over 300 favne fra den, han allerede har (Rebstrup Mølle)". Jens Nielsen Østergaard indgik en aftale med naboen Peter Sørensen, ejeren af Rebstrup Gård, matr. 1a om leje af "et jordstykke" til "den fornødne plads til at opføre en ny vandmølle og de flere bygninger, han måtte attrå at opføre og indrette ved møllen samt en 12 alen bred vej fra Rebstrup Møllevej til den indrettede ny mølle, på det sted hvor lejeren finder det bekvemst. Endvidere erhverder Jens Nielsen Søndergaard den fornødne gårdsplads samt fri fart omkring møllen for hans og møllegæsternes befordring og endelig det behøvede damsted".

Dette var starten på Nedre Møllens historie

Der er i kontrakten præciseret, at ejerne af Rebstrup Gård har beholdt retten til græsning og høslet i damanlæg og på dæmningen. Foder til kvæget har været højt prioriteret. Lejekontrakten kan videregives til arvinger eller sælges til 3. mand. For dette skulle der betales 20 rigsdaler årligt, så længe Peter Sørensen eller hans enke var ejer af gården og derefter 10 rigsdaler årligt. Aftalen er underskrevet den 27. januar 1844 (tinglæst 3. februar) og gælder til "umindelige tider". I princippet gælder aftalen stadig, og alle efterfølgende ejere af Nedre Mølle er ved skødeoverdragelse gjort opmærksom på "det særlige kontraktforhold".

1874. Kræn Smej ny ejer

Midt i 1800-tallet er de danske kornmøller blevet en dårlig forretning, og da der i 1874 igen blev handlet med møllerne, var det ikke en mølle, men en smed, som overtog stedet. Med Chresten Pedersens indtog på Rebstrup Mølle startede et helt industrieventyr med smedje og jernindustri, bl.a. produktion af 2-fuget hesteplove. Med i købet af Rebstrup Mølle fulgte også overtagelse af Den nedre Mølle, hvor der blev indrettet filesliberi.

1888. Nedre Mølle skilles fra Øvre Mølle

I 1888 overdrog Chresten Pedersen, kaldet Kræn Smej, den nedre vandmølle og det omtalte lejemål til sin søn Lars Christensen. Dermed var de to møller adskilte og en ny æra begyndte for Rebstrup Nedre Mølle. (I skriftlige kilder som folketællinger kaldes Lars Christensen også Laust/Lavst og efternavnet Christensen staves ofte Kristensen).

1888. Leje af mere jord

Samme år aftaler Lars Christensen med ejeren Rebstrup Gård (matr. 1a) nogle ændringer i aftalen fra 1844 - samt at Lars Christensen lejer mere jord.

Det nye lejemål drejer sig om det jord, der i dag udgør ejendommen Trængstrupvej 69, matr. nr. 1g (+ arealer, der siden er frasolgt). I leje skulle Lars Christensen, en gang for alle, betale 325 kr. Denne aftale var gældende i 50 år, og i denne periode uopsigelige for begge parter. Lejer har ret til at fremleje eller overdrage lejemålet til 3. mand. Ved aftalens udløb kunne lejeren vælge at få skøde på ejendommen. Uden merbetaling! Lejeren har også ret til at få skøde før kontraktens udløb - han skal dog i så fald selv betale for udfærdigelse af skøde. Ved folketællingen i februar 1890 er Laust flyttet ind i den nyopførte bolig oven for møllen.

Året efter, i 1891, dør faderen på Rebstrup Mølle, og ingen af børnene kan overtage den omfattende virksomhed. Smedjen er formentlig flyttet allerede før faderens død. I første omgang ned til Laust på Nedermøllen - men dette ændrede Laust på.

Vandhjulet på Rebstrup Uldspinderi opstillet i Raadvad

1897-1900. Oprettelse af uldspinderi

Laust Kristensen bor ved folketælling i 1901 stadig på ejendommen oven for møllen, men smedeforretningen er under flytning til Sønderup. Men hvad så med møllen i Rebstrup? Andre steder har man oprettet uldspindier i vandmøllerne. Laust får etableret kontakt med fagkyndige personer, og omkring 1897 er Rebstrup Uldspinderi etableret. Maskinerne var hovedsageligt af tysk fabrikat og anskaffet fra andre danske spindier, som havde udfaset dem pga. forældelse. Der må være blevet plads til en lejlighed i uldspindriet som ved folketællingen februar 1901 er beboet af uldspindermester Peter Theodor Thomsen, hans hustru, to børn og en uldspindesvend. Stedet angives nu som "fabrik og adressen er Rebstrup Uldspinderi pr. Støvring. Stedet ejes stadig af Laust Kristensen og det er uvist om uldspinder Thomsen er ansat eller forpagter.

1905. Uldspinder Poulsen ny ejer

Omkring 1903-1904 er Laust og familie flytter til smedjen i Sønderup (Trængstrupvej 33), og uldspindriet og boligen oven for bakken er bortforpagtet til uldspinder Anders Poulsen, sikkert med henblik på salg til ham. Dette sker i 1905. Juridisk set overdrages ved handlen de to lejekontrakter fra 1844 og 1888 samt de bygninger med inventar, som findes på det lejede areal.

Der er ikke efterladt driftsregnskab eller andet, der fortæller om Poulsens indkomst i disse år. Nemt har det ikke været med forældede maskiner og stigende udenlandsk konkurrence i tekstilbranchen, men Poulsen har været en dygtig mand, og da han efter 10 år sælger uldspindriet

er prisen steget 2½ gang - fra 4.000 til 10.000 kr. Måske derfor eftertiden husker Anders Poulsen, som den der oprettede Rebstrup Uldspinderi.

1912-1914. Eget matrikelnummer og skøde

Salget af Uldspinderiet i 1915 har været planlagt i nogle år og adskiller sig fra de andre handler ved, at der nu er skøde på jorden. I 1912 blev jorden fraskilt matr. nr. 1a og får matr. nr. 1g Rebstrup. I februar 1914 er man klar til overdragelse af skødet til Anders Poulsen. Købesummen er jo allerede betalt ved kontrakternes indgåelse i 1888. Arealet med mølledammen er ikke med i overdragelsen, idet det præciseres ”at rettigheden til den tilstødende mølledam ikke strækker videre end brugerens efter de ovennævnte lejekontrakter” (kontrakterne fra 1844 og 1888). Der gik altså 70 år inden brugeren af Rebstrup Nedre Mølle fik skøde på jorden. På dette tidspunkt er uldspinderiet bortforpagtet til Jens Jensen og Anders Poulsen flytter i første omgang til Aars og senere til Katvadgård i Støvring.

1913/1915. Uldspinder Jensen ny ejer

Jens Jensen er født i Vokslev i 1872. Ved sit giftermål i 1906 har han en garn- og klædevarerbutik i Skomagergade i Nibe samt uldspinderiet Stordalsmølle ved Binderup Å, Vokslev Sogn. Jens Jensen sælger møllen og butikken i Nibe for i 1913 at flytte til Rebstrup Uldspinderi. I første omgang køber han pr. 1. maj 1913 inventar og løsøre og betaler herfor 1.000 kr. Der er formentlig lavet en købsaftale af uldspinderiet til effektivering, når skødet er klar. Jens Jensen køber ejendommen den 1. februar 1915.

Årene op til 1. verdenskrig (1914 -18) har ikke været gunstige for tekstilbranchen med stigende konkurrence fra udlandet. Disse forhold har måske været drivkraften i Anders Poulsens beslutning om at sælge Rebstrup Uldspinderi, men hvis han havde kendt til de muligheder som udbruddet af 1. verdenskrig gav for den indenlandske produktion, ville han næppe have afhændet uldspinderiet.

Eftertiden husker Jens Jensen som en arbejdsom, men ikke økonomisk velstillet mand og panteprotokoller og efterladt skriftlig korrespondance giver da også indtryk af at virksomheden har været underfinansieret. Dette vidner dette brev til Jens Jensen om. Anders Poulsen, den tidligere ejer af Rebstrup Uldspinderi, skriver den 8. juni 1915:

*Jeg var for kort tid siden i Rebstrup og vilde da have talt med dig men du var ikke hjemme du var nemlig på landtur. Nu er jo straks terminen inde og da jeg i år skal bruge mange penge i terminen vil jeg gerne om du kan holde terminen i god tid. Kan du ikke en af de første dage komme herved til mig at vi kan tale om det. Jeg synes der er noget at tale om ved ordningen af pengeforholdene. Du får vel ingen lån i orden til terminen, det er vel fremdeles for dyrt. Jeg venter at høre fra dig angående, men helst at du kommer herved.
Venligst Hilsen A. Poulsen, Katvadgaard, Støvring*

Anders Poulsen havde ved handlen ladet 5.000 kr. stå som sælgerpantebrev i ejendommen og man fornemmer en presset mand, som er bekymret for sit tilgodehavende. For Jens Jensen har 1. verdenskrig været en økonomisk gave. Det blev svært at importere udenlandsk garn og de danske uldspinderier fik for en tid en opblomstring. Uldspinder Jensens svoger skriver i en lille beretning:

Jens Jensen havde et par gode lette heste og en fjedervogn, hvormed han kørte rundt og samlede uld hos bønderne i de omliggende sogne. Når ulden havde været i spinderiet, kørte Jens Jensen igen ud til landmændene, afleverede den som garn og fik kontanter som spindeløn. Da Verdenskrigen kom i 1914, blev det vanskeligt at få udenlandsk garn, og det blev til en ret givtig virksomhed. Efter krigen kom der igen garn fra udlandet og dermed tilbagegang for

spinderiet. For at udvide oplandet og dermed få en større kundekreds købte Jens Jensen et fabriksnyt Ford T chassis. Min far var karetmager i Vokslev. Han havde før århundredeskiftet fremstillet dagvogne, og nu lavede vi et 4-dørs lukket personkarosseri, der kunne skilles ad og delvis udskiftes med varelad. Uldspinderiet kørte nu i nogle år på denne måde, men det blev efterhånden utilstrækkeligt som eksistensgrundlag for familien.

Valdemar Lassen, der i mange år boede i Rebstrup, huskede Jensens køretøj og fortalte: "Vi havde familie, der boede så langt væk, at far ikke fandt det forsvarligt at bruge kørehestene, når vi skulle på besøg. Derfor betalte han uldspinder Jensen for at køre med os. Når vi kom til en bakke skete det, at Jensen meddelte at "Ford'en skiseme æ' kunne træk op" og alle måtte ud og skubbe. "Ford" blev udtalt med tydelig o-lyd og blødt "d". Valdemar Lassen fortalte, at Jensen ofte var i pengenød og foruden "lillebil kørsel" supplerede han indtægterne med salg af plantefrø.

1926. Uldspinderi fraskilt med matr. nr. 1h

I 1926 gav Jens Jensen op og solgte uldspinderiet, men beholdt resten af ejendommen matr. 1g, idet selve uldspinderiet og jorden omkring bygningen blev fraskilt med eget matrikelnummer -1h.

Kræn Masen var murermester på byggeriet af Hjedsbæk Kro i 1937 og står som nr. 2 fra venstre. Nr. 1 fra venstre er sønnen Dusingus og nr. 5 fra venstre er sønnen Aage, 17 år og senere ejer af uldspinderiet. (Privat foto)

1926 Kræn Masen ny ejer

Den nye ejer var murer Christen Peter (Madsen) Pedersen, kaldet Kræn Masen. Han var 44 år. Født i Rebstrup (Tøttrupvej 30), hvor faren var landbruger og snedker. Kræn Masen blev født den 8. juli 1882 og døbt Kristen Peter Pedersen. Stavemåden tog man ikke så tungt på. Senere (f.eks. i kirkebogen ved sin død) blev fornavnet stavet "Christen". At han blev kaldt "Madsen", udtalt "Masen" med langt "a", kommer efter datidens skik fra faderens kaldenavn (Peter Madsen Pedersen kaldet Pii Masen). Efter disse "logiske regler" bliver en dreng som er døbt

Kristen Peter Pedersen og hvis far kendes som Pii Masen, således kaldt "Kræn Masen".

I 1904 bliver han gift med Johanne Kristine Nielsen og i løbet af de næste 16 år får de 10 levende og 3 døde børn. Ved de efterfølgende års folketællinger oplyser Kræn sin profession som murer eller/og uldspindersvend. På den tid ville en ordentlig håndværker aldrig mure et hus om vinteren. For uldspinderierne var vinteren den travleste tid, og en kombination af de to hverv var en sikring af familiens økonomi.

Kræn Masen havde i en årrække, som vinterarbejde, været spinderkarl på Rebstrup Uldspinderi. I 1926 indgår Kræn Masen aftale med Jens Jensen om køb af uldspinderiet og handlen bliver tinglyst 28. maj 1927. Købet omhandler matr. nr. 1h som i 1926 bliver fraskilt matr. nr. 1g og sker i første omgang med økonomisk hjælp fra bror Søren, som er gårdmand på Astrupgården. De to brødre køber uldspinderiet sammen med halvdelen til hver. Kræn flytter med sin familie ind i en lejlighed, som indrettes i den nordlige ende af møllebygningen. Han fortsætter med at være murer om sommeren og uldspinder om vinteren, hvilket gav en fornuftig

Kræn Masen til højre sammen med sin bror Søren, gårdmand på Astrupgården, som han havde "giftet sig til"

økonomi i virksomheden. I 1930 bliver Søren købt ud, og Kræn er enejer af Rebstrup Uldspinderi.

1940-45. Uldspinderiet under 2. verdenskrig

2. verdenskrig (1939-45) betød et nyt og dramatisk kapitel i historien om Rebstrup Uldspinderi. Som under 1. verdenskrig blev der mangel på udenlandske varer, herunder uldgarn. Regeringen (gen)oprettede, som under 1. verdenskrig et varedirektorat, hvis opgave det var at styre varetildelingen bl.a. gennem rationering. For uld betød det, at der blev afleveringspligt på uld, således at fåreavlerne kun måtte beholde en mindre del af den afklippede uld, mens størsteparten skulle afleveres til varedirektoratet. Tanken var vel, at uldgarn på denne måde

blev mere tilgængelige for hele befolkningen, men sådan så folket ikke på det, i hvert fald ikke i Himmerland.

Søren Nielsen, amatørarkæolog og lokalhistoriker fra Giver, skriver i: "Min hjemegnes mosaik", (Historisk tidskrift for Hammerum og Kær herreder, 1967):

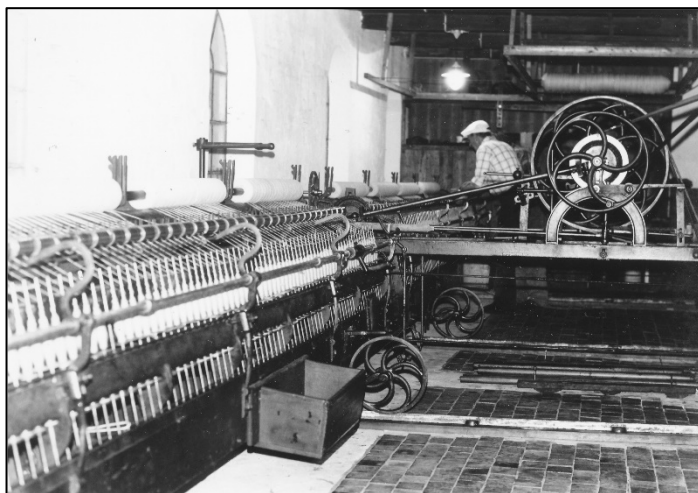
Den sidste tid før krigen var der kun lidt uld for uldspinderiet at arbejde med på grund af, at fåreholdet var en landbrugsgren, som var ved at forsvinde på egnen, men så kom krigen 1940, og arbejdet i uldspinderiet nåede uanede højder - illegalt. Ulden strømmede til i store mængder, og spinderiet gik i døgndrift. Vi fik afleveringspligt for uld og forbud mod at anvende egen produktion, og omgående standsede salg og levering af uld. Rundt om på gårdene fandtes større eller mindre lagre, og det kom nu frem, men ikke til de autoriserede modtagere. Er der noget, der kan få en vare til at forsvinde, så er det, når der fra myndighederne kommer forbud om, at ejeren ikke har rådighedsret over varen. Og er der noget, der kan få den himmerlandske bonde til at reagere lovulydigt, så er det, når han føler sin private ejendomsret trådt for nær. Det ligger urdybt i hans sind. Dertil kom, at det var den almindelige mening, at tyskerne tog ulden, hvis den blev samlet på offentlige samlecentraler. Man havde jo erfaring fra andre varelagre og butikkerne. Det er med alt dette som baggrund, jeg vil, at virksomheden i Rebstrup Uldspinderi i krigsårene skal ses og forstås.

Kræn Masen og Rebstrup Uldspinderi blev kendt viden om. Han havde tilladelse til at modtage og opkøbe uld, som han så skulle føre regnskab over og indberette om til de højere kontrollanter i kontorerne derinde bag Valby Bakke, vel nok til varedirektoratet, som aldrig har været populært ude i befolkningen. Det var sikkert såre lidt, der blev indberettet om. Uldspinderiet ligger noget afsides under bakkerne mellem Mølledammen og engen i Aadalen. Fra Astrupvejens bro over åen går der en sti hen over engen til spinderiet. En dag i et af de første krigsåre, jeg havde ærinde til spinderiet, lå der hundredvis af cykler på engen langs stien. Ved uldspinderiet stod der folk i store klynger, og i og ved indgangsdøren til lagerhuset stod folk så sammenstuvet, så de stod med uldposerne over hovedet for, at de ikke skulle blive trampet ned, og var der en eller anden, som bar sin pose i knæhøjde, var det ugørligt at få den op, så den var synlig. Der gik sære frasagn om de midler, der blev taget i anvendelse for at mase sig igennem, »ildelugt« f. eks.! Vejen ned til uldspinderiet fra den anden side er ufarbar for biler. Derfor holdt der biler i lange rækker på de to veje oven for bakkerne, og cykler lå henslængt oven for nedgangen til spinderiet. Det var ikke alene folk fra landet, man traf, men også folk fra byerne kom med deres uldpakker.

Politiet i Nibe vidste selvfølgelig besked med, hvad der foregik, men det ønskede sikkert ikke at blande sig i det, og lad mig sige det med det samme: Politifolkene der var meget afholdte af egnens befolkning. En eller anden kærlig sjæl må jo nok have underrettet de højere myndigheder i København eller andet sted, for en dag holdt en bil med politifolkene i sognerådsformandens gård i Sønderup, og de spurgte om vej til spinderiet. Sognerådsformanden svarede med at byde dem indenfor til en kop kaffe. Da den var nydt og hyggestunden forbi, lod sognerådsformanden forstå, at det vist var bedst, at de listede tilbage den vej, de var kommen. Og det gjorde de.

Rebstrup Uldspinderi omkring 1946. Den lille bygning i forgrunden er bygget 1937 af Kræn Masen sønner, Dusinus og Tinus. Bygningen indeholdt vaske- rum, tørverum, das og svinesti. Foto Kgl. Bibliotek

Spindemaskineri på Rebstrup Uldspinderi opstillet i Raadvad

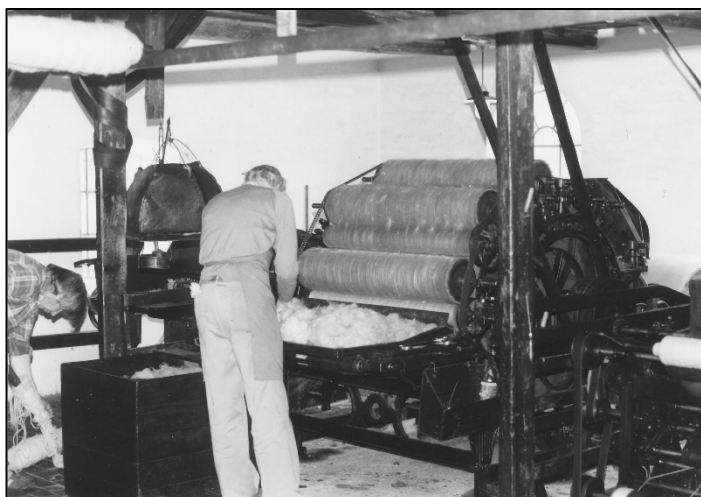
listerne var Kræn Masen mere værd end pengene. Jeg kan ikke se rettere, end at ulden, som kom til Rebstrup Uldspinderi blev godt anvendt trods lovparagrafferne. Tyskerne fik det i alle tilfælde ikke.

Retssagen var lidt mere alvorlig, end Søren Nielsen beskriver. I slutningen af 1944 samler Varedirektoratet beviser mod uldspinderiets ulovlige aktivitet og stopper virksomheden ved at konfiskere vitale dele af spindemaskinerne. Kræn Masen vil ikke oplyse navne på sine kunder, og en retssag mod ham forberedes. Den kom i marts 1945. Det endte ganske rigtigt med en bøde, som Søren Nielsen skriver, men hvilken bøde? Det blev til 16.000 kr. og 30 dages

Ulden vedblev at strømme ind i stadig stigende mængder til spinderiet. Folk stod i kø længe før solopgang ved dørene. Loft og lager- rum blev overfyldte, og det blev nødvendigt at få modtagelsen bedre organiseret. Jeg husker, at cyklisterne kom i lange striber med uldpakken på cyklen, og kort efter kom de tilbage med samme pakke; de var bleven afvist, men så havde de en seddel i lommen, hvor der var en dag og et klokkeslet; så kunne de komme igen, hvis de kunne legitimere sig med seddelen. Arbejdet gik sin gang, og der blev set mellem fingrene med Kræn Masens virksomhed til hen mod kri- gens slutning. Så en dag kom der tilsigelse til ham om at møde i ret- ten i Nibe. Det blev til en bøde, som han valgte at sidde af, og jeg tror nok, at han havde det meget hyggeligt med dem, som skulle sørge for og passe på ham. Befolk- ningen - kunderne reagerede øje- blikkelig. Der blev sat lister i gang med indsamling til en penge - tak- kegave. Alle ville være med, og de, som listen ikke kom til, kom til denne. Det var vist ikke nogen ringe sum, der blev samlet; hvor stor ved jeg ikke. Men jeg er over- bevist om, at de mange navne på

arrest. I en tid, hvor timelønnen var 1-2 kr. og et nyt hus kunne bygges for ca. 8.000 kr. var straffen meget høj - også selv om Kræn hyggede sig i Nibe Arrest og egnens befolkning indsamlede 8.000 kr. som takkegave.

En af de mange historier om Kræn Masen lyder således: På dagen for løsladelsen, som skulle ske kl. 12, tilbød arrestforvareren at løslade Kræn efter morgenmaden, så han kunne nå toget til Vegger (nærmeste station til Rebstrup), men Kræn Masen sagde: "De siger, a har gjort noget ulovligt og idømt mig en straf. Den ønsker a at udstå". Altså ikke noget med at blive løsladt før tid. Medvirkende til afslag af det venlige tilbud, har muligvis også været, at han har været vidende om, at en delegation ville møde op kl. 12 for at hente ham hjem i hestevogn til modtagelse med æresport og takkegave, således som Søren Nielsen beskriver. Man taler om

Kartemaskine på Rebstrup Uldspinderi, her opstillet i Raadvad

Lov og Ret, som to ting der følges ad. Et er sikkert: Christen Pedersen kom aldrig til forstå, at den dom var "ret" og det samme gælder den himmerlandske befolkning.

1946. Uldspinderiet genåbner. Ny ejer Aage Pedersen

I 1946 blev der mulighed for at genåbne uldspinderiet - lovligt, men Kræn Masen, der nu var blevet 64 år, ønskede at trække sig tilbage og solgte spinderiet til sin yngste søn Aage Verner Pedersen.

Kræn Masen blev boende i uldspinderiet, frem til sin død 2 år senere. Den 1. oktober 1948 gik Kræn, som så mange gange før, på harejagt i ådalen, men kom ikke hjem til den ventede tid. Hans søn fandt ham død i bakkerne, ramt af et hjerteslag. Uldspinder og murer Christen Peter Pedersen blev, med stort følge, begravet på Sønderup Kirkegård, hvor hans gravsten er bevaret.

Den nye ejer, Aage Verner Pedersen, var Kræns yngste søn. Født i Foldager i 1920. Som 6-årig flyttede han sammen med faderen og den hjemmeboende del af familien til Rebstrup Uldspinderi, og stedet blev omdrejningspunkt for resten af hans liv. Fra han var 17 år havde han arbejdet for faderen og boet sammen med ham i uldspinderiet. Nu var han 26 år og skulle føre spinderiet videre. Det blev en forrygende start. Det strømmede til med kunder og det stod hurtigt klart, at modtagelsen af uld skulle organiseres bedre. Derfor indførte "Uldspinderen" eller bare "Spinderen", som Aage Pedersen blev kaldt, en månedlig modtagelsesdag. Han har fortalt:

"Jeg glemmer aldrig den første af disse modtagelsesdage. 1.600 mennesker fra nær og fjern var ved at vælte Spinderiet. Jeg var stået tidligt op for at være klar. Lidt op af formiddagen trængte jeg til frisk luft, men kunne ikke komme ud af døren og måtte kravle ud af et vindue på bagsiden af huset. Da jeg ville ind igen ville folk ikke lade mig komme forbi. Det varede længe, inden det gik op for folk, at det var uldspinderen, der ville forbi. Den dag kom der til at ligge 10.000 pund uld på loftet".

1954. Aage Pedersen anlægger dambrug

De gode tider fortsatte nogle år, men efterhånden kom der mere gang i verdenshandlen og dermed også adgang til udenlandske uldvarer. Der blev igen mindre søgning til Rebstrup Uldspinderi, og i 1954 anlagde Aage fiskedamme ved uldspinderiet - Rebstrup Damkultur. Uldspinderiet blev ikke lukket, men kørte kun nogle uger i december måned. For at få plads til dambruget blev der købt lidt mere jord fra matr.nr 1a, der nu ejedes af Svend Børresen.

1963. Uldspinderiets maskiner sælges til Nationalmuseet

I begyndelsen af 1960'erne hed Nationalmuseets leder P. V. Glob, en fremsynet og farverig person med mange ideer. Én af ideerne var, at der skulle oprettes et industrimuseum, ved København selvfølgelig. I denne plan passede uldspinderiet fra Rebstrup og i 1963 blev maskinerne købt af Nationalmuseet for 16.000 kr. og kørt til Brede nord for København. Planen var, at der ved Mølleåen skulle opføres en kopi af møllebygningen, hvori maskinerne skulle genopstilles. Der kom ny ledelse på Nationalmuseet, som prioriterede anderledes, og der kom til at gå henved 17 år, før den nye bygning var opført ved Stampen, Raadvad. Maskinerne kom ud af magasinerne i 1980, og de følgende år blev der brugt mange kræfter på at få maskinerne gjort køreklar, efter de mange år i magasinerne. For Aage var det meget vigtigt at få Uldspinderiet til at køre igen, men det var ikke nemt for ham at forstå beslutningsformen og tempoet i en stor organisation som Nationalmuseet. Det blev til en del diskussioner og kontroverser med "Kjøvnhavnerne". Aage, hans bror Elmer og fætter Evald arbejdede af flere omgange med Uldspinderiet og fik det i gang igen og publikum kunne i særlige åbningsuger se spinning af uld ved vandkraft.

Omkring 1987 var opgaven fuldført, og tanken var, at den gamle uldspinder nu skulle oplære personale fra Nationalmuseet i brug og ikke mindst vedligehold af de gamle maskiner, men det skete ikke. Igen var der blevet prioritet anderledes. Bygningen forfaldt. Det dyre nybyggede vandhjul rådne, fordi der ikke blev kørt med det, og til sidst blev maskinerne taget ned og lagt i magasin - igen. Efter flere indbrud og hærværk er bygningen nu revet ned. Aage døde i 2003 og oplevede ikke dette.

Rebstrup Uldspinderi opstillet i Raadvad

1963. Mere jordkøb. Dambruget udvides

Da spindemaskinerne var fjernet, blev den gamle møllebygning fra 1844 fjernet, således at kun en mindre del stod tilbage og indrettet til redskabsrum og værksted for dambruget. I resten af arealet blev der anlagt to mindre fiskedamme. Dambruget blev endvidere udvidet på et areal købt af Laurits Lassen, (Trængstrupvej 39).

1981/1986. Dambruget overtages af 3. generation

Aage Pedersen drev dambruget frem til 1981, hvor sønnen Bent Ebdrup Pedersen (dette skrifts forfatter) overtog dambruget, først som forpagter og fra 1986 som ejer. Med sit ejerskab gennem 40 år var Aage Pedersen den person, der har ejet møllen i længst tid. Hans far og hans søn ejede hver møllen i 20 år. Produktionen blev i årene efter sønnens overtagelse hævet og dambruget blev indrettet med rensningsanlæg. Altså brug for mere jord og igen var det matr. 1a og Børresenfamilien, nu Håkon Børresen, der solgte.

1986. Dæmningsanlæg og mølledam købes

Ved samme lejlighed blev arealet med dæmningsanlæg og den tilbageværende del af mølledammen købt. Dermed var Nedre Mølle blevet ejer af dæmningsanlæg og mølledam, og efter 142 år var lejeaftalen fra 1844 ophørt. Dette skete i 1986.

2006. Vandløbsmyndigheden inddrager opstemningsret

I 1990'erne kom der mange nye love og regler for dambrugsdrift og da Nordjyllands Amt, som vandløbsmyndighed, i 2006 inddrog vandindvindingsretten og forlangte opstemningen fra 1844 fjernet, var det slut med at drive dambrug ved Rebstrup Nedre Mølle.

2007. Miljøministeriet ny ejer

Som situationen var, tog Bent Ebdrup Pedersen imod Miljøministeriets tilbud om at købe dambruget. Rebstrup Nedre Mølle havde da været i familien Pedersens eje i 80 år.